



Eiropas Transporta drošības padome aicina ieviest obligātus drošības standartus elektroskrejriteņiem, tostarp ierobežot maksimālo ātrumu līdz 20 km/h

Publicēts: 14.11.2024.



Eiropas Transporta drošības padome (European Transport Safety Council jeb ETSC) šodien publicētajā ziņojumā (Improving the Road Safety of E-scooters) aicināts izstrādāt obligātās tehniskās prasības visiem Eiropas Savienībā (ES) pārdotajiem elektroskrejriteņiem, aizstājot pašreizējo valstu prasību un brīvprātīgo standartu sakopojumu. Saskaņā ar ETSC, standartos jāiekļauj ātruma ierobežotājs, kas iestatīts uz 20 km/h, kā arī stabilitātes, minimālās bremzēšanas un maksimālā paātrinājuma prasības.

“Latvijā tāpat kā citās valstīs pārvietošanās ar elektroskrejriteņiem kļūst arvien populārāka, vienlaikus pieaug arī ceļu satiksmes negadījumu skaits, kuros iesaistīti braucēji ar tiem. Lai arī Latvijā jau ir ieviesta virkne prasību, tostarp obligāta elektroskrejriteņu reģistrācija un aizsargķiveru lietošana bērniem līdz 17 gadu vecumam, redzam, ka ar elektroskrejriteņi gūto traumu skaits ir liels, tāpēc ES mērogā arī jādome par papildu drošības pasākumu ieviešanu. Satiksmes ministrijas ieskatā vienotu obligāto papildu tehnisko drošības standartu ieviešana ES ir atbalstāma un var palīdzēt samazināt ceļu satiksmes negadījumu skaitu, kuros ir iesaistīti elektroskrejriteņi”, atzīst Satiksmes ministrijas Sabiedriskā transporta pakalpojumu departamenta direktores vietnieks Jānis Kalniņš.

Ziņojumā pētnieki iesaka valstu valdībām noteikt elektroskrejriteņu braucēju minimālo vecumu – ne jaunāki par 16 gadiem, kā arī prasību par obligātu aizsargķiveru lietošanu un aizliegumu braukt alkohola vai narkotisko vielu ietekmē, arī aizliegumu vest pasažieri.

Izpētot ES valstu datus, pētnieki atklāja 119 letālus gadījumus uz ceļiem 2022. gadā sadursmēs, kurās bija iesaistītas “motorizētas mikromobilitātes ierīces” – tā ir vieglo elektrisko transportlīdzekļu kategorija, kurā dominē elektroskrejriteņi, taču tajā ietilpst arī retāk sastopami transportlīdzekļi, piemēram, elektriskie vienriteņi. Daudzos negadījumos, kuros iesaistīti elektroskrejriteņi, ir cietis tikai braucējs, nevis citi satiksmes dalībnieki. Šādos gadījumos policiju uz notikuma vietu var neizsaukt, kā rezultātā pastāv iespēja, ka sadursme nav iekļauta nacionālajā statistikā. Valsts līmenī ir jādara vairāk, lai slimnīcu datus saistītu ar policijas ierakstiem, lai iegūtu pilnīgāku priekšstatu par traumām rādītājiem.

Pētījumā ietvertie ziņotie nāves gadījumi, kur iesaistīta elektroskrejriteņu lietošana, bieži ir saistīti ar alkoholu, un pieejamie ierobežotie dati liecina, ka puse līdz divas trešdaļas nogalināto bija lietojuši alkoholu pirms braukšanas. Pasākumos pret braukšanu dzērumā jāietver juridiski ierobežojumi ar atbilstošu izpildes līmeni. Somijā un Norvēģijā pilsētas varas iestādes ir pieprasījušas koplietošanas elektroskrejriteņu pakalpojumu sniedzējiem ierobežot ātrumu naktī vai vispār aizliedz koplietotos elektroskrejriteņus nakts stundās. Īstenojot šos pasākumus, tika samazināts traumu skaits.

30 km/h ātruma ierobežojumi apdzīvotās vietās ir būtiski un pašvaldības var izmantot, lai samazinātu riskus elektroskrejriteņu lietotājiem apdzīvotās vietās. Automobilu vadītāji, kuri brauc ar ātrumu ne lielāku par 30 km/h, būtiski samazina risku, ka sadursmē tie neradīs dzīvībai bīstamas traumas mazaizsargātiem ceļu satiksmes dalībniekiem, piemēram, elektroskrejriteņu braucējiem, gājējiem un velosipēdistiem.

Elektroskrejriteņiem tiek attiecināti vairāki ES tiesību akti, tostarp produktu noteikumi, piemēram, noteikumi, kas attiecas uz mašīnām un akumulatoriem. Tomēr elektroskrejriteņiem nav obligātu vienotu standartu, kas aptvertu tādus faktorus kā stabilitāte, maksimālais ātrums un bremzēšanas veiktspēja. Bet, tā kā nav vienotu kopīgu ES noteikumu, vairākas ES dalībvalstis, tostarp Vācija un Spānija, ir izstrādājušas savus nacionālos transportlīdzekļu standartus. Tādējādi ETSC iesaka ES izstrādāt vienotu obligāto tehnisko prasību kopumu, tostarp rūpnīcā noteikto obligāto maksimālā ātruma ierobežojumu 20 km/h. Tas tiktu attiecināts uz jauniem elektroskrejriteņiem, kurus turpmāk laidīs tirdzniecībā.

ETSC iesaka, ka jaunajiem standartiem būtu jānorāda arī minimālais bremzēšanas veiktspējas līmenis, maksimālā paātrinājuma ierobežojums, priekšējās un aizmugurējās bremzes, skaņas signālierīce (piemēram, zvans), kā arī priekšējie un aizmugurējie lukturi.

Eiropas Transporta drošības padome (European Transport Safety Council) ir neatkarīga Eiropas ceļu satiksmes drošības organizācija.

Latvijā Valsts policija 2023. gadā fiksējusi 414 ceļu satiksmes negadījumus, kuros bija iesaistīti elektroskrejriteņi. Lielākajā daļā jeb 70 % gadījumu vadītājs vai pasažieris guva ievainojumus, un 1 no 20 gadījumiem traumas bija smagas. 87 policijas fiksētajos gadījumos elektroskrejriteņa vadītājs bija alkohola reibumā, turklāt vēl 152 gadījumos cietušie, kas bija braukuši reibumā, tika nogādāti medicīnas iestādē, neziņojot par negadījumu policijai.

Komunikācijas nodaļa

E-pasts: komunikācijas@sam.gov.lv

Saistītas tēmas

[Satiksmes drošība](#)

<https://www.sam.gov.lv/lv/jaunums/eiropas-transporta-drosibas-padome-aicina-ieviest-obligatus-drosibas-standartus-elektroskrejriteņiem-tostarp-ierobežot-maksimālo-ātrumu-līdz-20-kmh>